

● OB REKORDNEM ŠTEVILU GOZDNIH POŽAROV V APRILU

Malomarnost in požar sta si v žlahti

Aprila, še zlasti v njegovi drugi polovici, smo dan za dnem poslušali piske siren, ki so klicale k zborni gasilski enote za gašenje požarov. Skoraj vedno pa je šlo za gozdni požar. V dnevnem časopisu smo dan za dnem brali o rekordnih številkah požarov, o pogorelih hektarjih gozdov in travnikov, o milijonskih škodah... Za krivca sta bila vedno ugotovljeni človekova nepazljivost in malomarnost.

Tako smo lahko brali, da so požari v naši občini samo v pičem tednu pogoltnili 50 hektarjev gozdov in travnikov ter povzročili za več kot 11 milijonov dinarjev škode. Požari so bili tako pogosti, da so zlasti v kraškem predelu že klicali k preplahu. Pa tudi v naši občini so bile tokratne številke rekordne. Malomarnost ni mirovala. Gasilci prostovoljnih gasilskih društev so bili dan za dnem v akcijah. S strahom so pričakovali prvomajske praznike, ko bodo »roštilji« in sprehejalci s cigaretami še številnejši. Na srečo se je ohladilo, hlad in dež pa sta tako rešila prenekateri hektar dragocenega gozda.

Kaj o številnih požarih meni Janez Bricelj — poveljnik občinske gasilske zveze?

Poiskali smo Janeza Bricelja, ki je že drugi mandat poveljnik občinske gasilske zveze, da nam pove, koliko požarov je bilo to pomlad v naši občini, kako so se jim zoperstavljal in kaj bi bilo storiti, da podobne vroče pomladi ne bi bilo nikoli več.

Ze nad 30 let sem gasilec in ne pomnim sezone s tako številnimi požari kot letošnjo pomlad. Tudi v letih, ko so se vozili vlaki s parnimi lokomotivami ni bilo kaj takega. Naši fantje so bili sleherni dan v akciji ali vsaj pripravljani nanjo; 24. in 25. marca je bil gozdni požar v Podgradu; 14. aprila so bili kar trije požari — na Vnajarjih, na Golovcu in v Javoru; 15. aprila je zagorel gozd v Podmolniku; 20. aprila je spet zagorel na Golovcu; 21. aprila je bil požar v Izolirki, zaradi zakurjenih starih gum pa je zagorela trava ob Savi; 22. aprila je spet zagorel gozd, tokrat na Kreniškem vrhu; 24. aprila je zagorelo v Debelem vrhu nad Zalogom — oženj se je v suhem in vetrovem vremenu silno razširil in smo se z njim tolkli kar tri dni in noči. Potegnili smo 400 metrov cevi in uporabili 4 motorke, le z vodo nam je uspelo požar ukrotiti in pogasiti. Se isti dan, ko smo se še bili z zadnjimi iskrami v Debelem vrhu, to je bilo 27. aprila popoldne ob 17. uri, pa je že zagorelo v Gostinci. Ta gozdni požar je bil pred prvomajskimi prazniki zadnji in je od nas terjal strahovite napore. Gozd je tam sila strm, pa pokrit z debelo plastjo suhega listja in jagodičevja, tako da požara tudi dež ta dan ni mogoče zaustaviti. Sirene so zatulile ob 17.10; ugotovili smo, da

Janez Bricelj

gre za hud potalni gozdni požar, kateremu smo lahko kos le z vodo. Tako smo ga čez noč le zadrževali in omejevali, zjutraj pa smo lahko začeli vleči cevi. Potegnili smo 600 metrov cevi in prenesli 4 motorke; zaradi hude strmine je bil to velikanski napor, sodelovalo je nad sto gasilcev naših prostovoljnih ruštev. Do dveh popoldne smo gasili z vodo, potem so do osmih zvečer dežurali člani GD Bizovik, od osmih zvečer do dveh zjutraj 29. aprila pa GD Zalog. Prežgali smo več cevi, uničili še druge opreme, poškodb pri gasilcih pa ni bilo. Na robu hriba, kjer je bil veter najmočnejši, smo našli tri kamne in »roštilj« — od tu je ušel rdeči petelin neprimisljenosti in nepazljivosti.

Našteli ste deset gozdnih požarov, en travniški požar in še enega omenili v tovarni. Vse to se je zgodilo na našem ožjem območju v pičem mesecu dni. To je res rekord, ki ga verjetno ne pomnijo niti najstarejši občani. Kako ste se ob tem izkazali vaša organiziranost in opremljenost in

kaj storiti, da se taki grozeči rekordi ne ponovijo?

Organizirani smo dobro. Uvedli smo dežurno knjigo društev, tako da se vedno ve, kdo mora biti najbolj buden in najbolj pripravljen. Opremljenost proti gozdnim požarom se je kar dobro izkazala. Najučinkovitejše sredstvo je voda, in to lahko v hrib potegnemo s prenosnimi Tomosovimi brizgalnami. Te so se odlično obnesle. Zelo pomembna sta seveda izurjenost in fizična pripravljenost gasilcev. Ter sta v naših gozdovih, ki v večini ležijo po velikih strminah, odločilnega pomena. Zato tudi pomoč civilne zaščite, kar smo tudi preizkusili, in pomoč vsega prebivalstva pri gašenju ne pride do izraza. Seveda: naši gasilci so prostovoljci in so zaposleni v najrazličnejših službah. Za odsotnost so doslej delovne organizacije dokazovale vse razumevanje, vendar postane pri tako številnih požarih odsotnost z dela tudi problematična in problem družbene škode. Zato bi se ob letošnjem primeru morali širše zamisliti in tudi organizirati. Vzgalice niso za otroke, čik je le za v pepelnik, kurjenje travniških in gozdnih odpadkov bi morali prepovedati. Prav tako kurjenje v gozdu. Morali bi postaviti še več opozoril, urediti za piknike pri-

mečne in vame prostore, občani, pripadniki civilne zaščite, lovci in tudi miličniki pa bi morali v kritičnih obdobjih dobesedno dežurati. Gozdovi so naše veliko bogastvo, vendar se tega premalo zavedamo. S. GERLICA

Gašenje požara v Debnem vrhu nad Zalogom (Foto: D. G.)

Problematika širjenja in zatiranja stekline v občini

Leta 1983 se je v naši občini pojavila pri lisicah ena najnevarnejših zoonoz — steklina. Steklina je akutna bolezen toplotnih živali in človeka. Virus stekline povzroča vnetje možgan, izloča se s slino, prenaša pa z ugrizom živali.

Glede na epizootično situacijo stekline v SR Sloveniji — občinah Ljubljana Moste-Polje, Šiška in Vič-Rudnik je izvršni svet mesta Ljubljane na podlagi

določil zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, odredbe o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjanje stekline ter določil pravilnika o ukrepih za zatiranje in izkoreninjanje stekline pri živalih sprejel naslednje sklepe:

— zaradi preprečevanja in zatiranja stekline pri živalih je potrebno popisati vse pse ter jih enkrat letno zaščitno cepiti proti

steklini. Zaščitno cepljenje je obvezno za vse pse, stare več kot štiri mesece;

— sveti krajevnih skupnosti morajo na svojih področjih sodelovati pri izvajanju ukrepov za zatiranje stekline in posvetiti posebno pozornost popisu in preventivnemu cepljenju psov;

— posestniki psov morajo skrbeti, da psi ne ogrožajo ljudi in živali. Med kontumacem morajo biti psi privezani ali zaprti, kadar pa so zunaj bivališča, morajo biti privezani in z nagobčnikom;

— lovske organizacije morajo učinkoviteje organizirati odstrel lisic v vseh letnih časih in dosledno izpolnjevati določila občinskih odredb o zatiranju stekline;

— veterinarsko higienska služba pri veterinarskem zavodu mora dobiti najnujnejša sredstva za lov živali na mestnem področju ter opremo za prevoz in oskrbo živali.

Lani je bilo v naši občini ugotovljenih 28 primerov pozitivnih lisic, letos pa doslej 9 pozitivnih lisic ter po ena sma in pes.

Za preprečevanje in zatiranje stekline so bili izvedeni vsi ukrepi, določeni z zakonom in odredbo. Pri kontroli evidence cepljenih psov je ugotovljeno, da lastniki psov ne prijavljajo poginov, odtujitve, pobegev ter vsako drugo spremembo v reji psov veterinarski organizaciji, kjer je pes prijavljen in katera je dolžna voditi evidenco o registraciji in cepljenju psov.

Poudariti je potrebno, da lastniki psov in mačk ne upoštevajo odredbene kontumace psov in mačk, ki določa, da morajo biti psi na vrvcu in z nagobčnikom. Samo v letu 1984 je 55 psov in 7 mačk z ugrizom ali prasko poškodovalo ljudi.

Veterinarska inšpekcija je odredila veterinarsko higienski službi, da lovi živali brez lastnikov, potepuške in neregistrirane pse in mačke.

Ugotovljene pa so slabosti v organiziranosti in opremljenosti, tako da se veterinarska služba pri izvajanju ukrepov sooča z velikimi težavami. Ljubljana je gosto naseljeno urbano naselje z vsemi karakteristikami velikega mesta (gost promet, mnogo pešcev na ulicah, med njimi tudi otrok). Lovljenje potepuških psov na stari način z zankami nprotuje načelom humanosti in se ga ne sme uporabljati. Uničenje živali z lovskim strelnim orožjem pa ni vedno izvedljivo, kajti najprej je treba zagotoviti varnost občanov.

Veterinarski zavod si že več let prizadeva, da bi za potrebe veterinarske higienske službe nabavil puške za omamljanje, ki so najbolj primerne za humano lovljenje psov v urbanih naseljih. Zaradi težav pri uvozu — uvoznega dovoljenja ni možno dobiti — so ukrepi iz občinskih odlokov opravljani le delno.

Zaradi navedenega naprosamo vse občane in hišne svete, da na najvarnejši način zapro pse in mačke brez lastnika v posebne prostore in o tem obveste veterinarski zavod.

Ekipe prve veterinarske pomoči civilne zaščite v OZD in KS zunaj ožjega dela mesta naj bi delovale pri zatiranju stekline predvsem preventivno s prijavljanjem veterinarski organizaciji nenormalno vedenje živali (psov, mačk, lisic, divjadi...), pripravljanje krajev poginulih živali in necepljenih psov ter sodelovale z mestno upravo za inšpekcijske službe — veterinarska inšpekcija in veterinarsko delovno organizacijo pri izvajanju predpisanih ukrepov za zatiranje in izkoreninjanje stekline. Dosledno izvajanje vseh ukrepov bo zagotovilo, da bomo stekline kot eno najbolj nevarnih kužnih bolezni, ki je za človeka neozdravljiva, redno kontrolirali.

VETERINARSKI ZAVOD LJUBLJANA

● ANTON MAROLT SE DELA IZDELKE DOMAČE OBRTI

Domače delo je trdnejše

Včasih so kmetje doma izdelovali skoraj vse predmete, ki so jih potrebovali pri vsakdanjih kmečkih opravilih. Odvisno od naravnih možnosti in od potreb ljudi se je v nekem kraju razvila tista domača obrt, za katero je bilo na voljo kar največ materiala. Ta spretnost se je prenašala iz roda v rod in se tako ohranjala pri življenju. Industrijski izdelki pa so zdaj že precej spodrinili domače, čeprav se v kmečkih zaselnih, zlasti starejši ljudje, še veliko ukvarjajo npr. s pletenjem košaric in podobno.

Eden tistih, ki so se že v mladosti naučili izdelovati predmete, kakršne mora imeti kmet tako rekoč vedno pri roki, je tudi Anton Marolt, ki stanuje na Gabrjah pri Jančah. Zna narediti razne vrste naramnih in ročnih koškov, košaric, cajn, grabelj, toporišč in še kaj. Dela predvsem zase, nekaj pa tudi za sosede, da jim tako povrne usluge, ki mu jih store.

Anton Marolt pravi, da večina ljudi, ki živi v teh krajih, zna delati vse našteje predmete in še nekatere druge. »Ljudje so tu pridni,« pohvali svoje rojake. »Dandanes je namreč vse, kar narediš doma, dobro. Prvič zato, ker ti ni treba kupiti, drugič pa je domače delo tudi trdnejše.«

Z izdelovanjem teh predmetov pa je veliko več dela, kot bi na hitro presodil površni opazovalec. »Prav vse je treba narediti ročno,« pove naš sogovornik. »Že v jeseni mi otroci iz gozda nanosijo leskovih prekel. Z njih olupim lubje, jih dam v peč, da se ukrivijo, surov les se namreč kar

zlomi, nato les obeskam, zrežem, napravim količke in vitre. Pa še leske je vse težje dobiti,« mimogrede navzre.

Količki pravi Anton Marolt palicam, ki stojijo v koški pokonci in okoli katerih se ovijajo vitre. Včasih uporabi namesto leskovih viter tudi barvaste elastične trakove. Ti seveda zelo poživijo videz košarice, jih pa seveda ne more narediti sam, ampak jih mora kupiti v trgovini. Obenem pa ti plastični trakovi nimajo topline lesa in njegove domačnosti.

»Mladi tega opravila ne znajo več, pa tudi pravega veselja zanj nimajo,« ugotavlja Anton Marolt. »Včasih sicer kateri od otrok poskusi s pletenjem, a se kmalu naveliča.«

Toda očitno prihajajo zdaj težji časi: vse bolj pazljivo bo treba obrniti vsak dinar. In marsikdo se bo najbrž spet spomnil, kaj vse je mogoče narediti doma: Zato morda ljudska obrt le ne bo še utonila v pozabo.

DARJA JUVAN

Gospodarska banka Ljubljana

Od 7. maja 1984 posluje

nova ekspozitura Ljubljanske banke, Gospodarske banke Ljubljana, Leninov trg 4 (Dom občanov), Ljubljana, Nove Fužine.

Poslovni čas:

Od ponedeljka do petka, od 12. do 18. ure.

Anton Marolt s koškom, ki ga je okrasil s plastičnimi barvnimi trakovi.

Maša
SKUPNOST

glasto-izd. Ljubljana, moste-polje
Ustanovitelj in izdajatelj je občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana Moste-Polje. Predsednik izdajateljskega sveta je Marija Fedran, podpredsednik pa Milan Pritekelj. Glasilo urejajo: Slavko Gerlica (glavni, odgovorni in tehnični urednik), Janez Jančar, Darja Juvan, Janko Kramžar, Marija Lukežič, Franc Mandeljc, Cveto Pavlin, Janez Ribnikar, Marko Roth in Mile Stimec. Izhaja štirinajstrednevo v 24.000 izvodih.

Rokopisov ne vračamo. Objavljene prispevke honoriramo po pravilniku, izplačujemo jih prek žiro računa ali blagajne uredništva. Izplačila zapadejo v 60 dneh po objavi.

Uredništvo in uprava: Ob Ljubljani 42, tel. 447-817, žiro račun pri SDK Ljubljana 50103-678-48022. OK SZDL Ljubljana Moste-Polje. Naša skupnost. Tisk: tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani, Kopitarjeva 2. Časopis prejemajo vse družine v občini brezplačno na domove.